

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Teze bakalářské práce

Motivace nakladatelů pro vydávání české fantastiky

Martin Srpoň

© 2017 ČZU v Praze

Motivace nakladatelů pro vydávání české fantastiky

Souhrn

Bakalářská práce na téma Motivace nakladatelů pro vydávání české fantastiky je zpracována pro nakladatele, autory, teoretiky i zbytek fandomu fantastiky. Cílem práce je zhodnocení a popis motivačních toků mezi nakladateli a jejich autory, a to především ve vztahu ke stimulům, které autory ovlivňují. Hlavním přínosem práce je představení uceleného pohledu na trh fantastiky ze strany nakladatelů i autorů a navržení možných stimulů jako prostředku motivace autorů ke zkvalitnění jejich fantastické tvorby. Praktická část práce se věnuje odpovědím nakladatelů na otázky hloubkových rozhovorů v rámci kvalitativního šetření a poté jsou analyzovány výsledky z dotazníků rozeslaných českým autorům prostřednictvím jejich nakladatelství. Práce poskytuje ucelení zjištěných výsledků a návrh implementace těchto výsledků pro zkvalitnění žánru české fantastiky. Závěr práce uvádí doporučení pro možná využití v dalších výzkumech zabývajících se zkoumaným literárním žánrem.

Klíčová slova: fantasy, motivace, stimulace, postoje, teorie potřeb, vnitřní a vnější motivace, motivační program, autoři fantasy, motivační působení a finanční ohodnocení autorů

1 Úvod

Je vám určitě jasné, že autor by si svou knihou chtěl ideálně vydobýt nějakou slávu, finance a dobrý pocit z toho, že jeho kniha má úspěch. Ale co nakladatelé, pro které je vydávání knih jejich každodenní práce? Co je poháná k tomu, aby takovouto volnou živnost provozovali? Co nakladatele motivuje k vydávání české fantastiky? Zjištěné informace by mohli pomoci identifikovat některé problémy spojené s vydáváním knih a vnést novou perspektivu na využití nově se objevujících médií, která doposud nebyla plně využívána při motivaci pracovního výkonu autorů.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce bude zhodnotit a popsat motivační toky mezi nakladatelstvím a autory, a zhodnotit tak atraktivitu trhu české fantastiky. Jak autoři motivují nakladatele k vydávání fantastické literatury a jak jsou zpětně motivováni autoři k její tvorbě? Jak si nakladatelství takové autory vybírají, jak nakladatelé stimulují své autory k dalším výkonům, jakých metod přitom mohou využít a jaké finanční ohodnocení plyne jak autorům, tak nakladatelům. Následně budou zhodnoceny výsledky hloubkového rozhovoru a dotazníkového šetření zaměřeného na vývoj fantastiky v ČR a možnosti autorů vydávat svou tvorbu. Na základě vlastních zkušeností z nakladatelství a s tvorbou fantasy literatury, budou stanoveny hypotézy, které budou na základě výsledků šetření podrobeny procesu verifikace.

2.2 Metodika

Ke zhodnocení problematiky bude použita nejdříve kvalitativní metoda hloubkového rozhovoru, která umožní větší porozumění a průnik do zkoumaného problému motivace nakladatelů a zároveň nám podá základ pro tvorbu kvantitativní výzkumné metody dotazníkového šetření. Ta umožní shromáždit exaktní a objektivně ověřitelné informace z dané literární kategorie. V práci budou využity základní metody vědecké práce a to: metody analýzy, syntézy a komparace. Na základě stanoveného cíle práce bude zvolena vhodná výzkumná metoda kvantitativního aplikovaného výzkumu. Představené hypotézy pak budou ověřovány daty z šetření. Nejprve bude provedeno vyhodnocení získaných dat

v programu Excel formou popisných statistických metod, data budou přehledně uspořádána a pro názornost zpracována do grafů s popisnými komentáři.

3 Výsledky a diskuse

Začínající autoři bývají často více motivováni k psaní fantasy či hororu proto, že oproti sci-fi nepotřebují přemíru technologických znalostí. Ve sci-fi autor musí mít jistou hladinu vědomostí fyziky, chemie, matematiky, astronomie a jim příbuzných disciplín, kdežto pro psaní fantasy nic takového není požadováno.

Díky syntéze informací z hloubkového rozhovoru a dotazníkového šetření víme, že existuje vzájemná souvislost mezi motivací autora a mírou úspěchu jeho knih, ale také to, že nakladatelství se o tuto stránku obchodu v převážné většině nestará. Finanční motivace je příliš nevýznamná a nakladatelství si často lámou hlavu, jak jinak autory podpořit k další tvorbě. Pokusíme se tedy interpretovat zjištěné výsledky a navrhnout několik variant, jak toto vyřešit.

Ačkoliv je nových autorů fantastiky relativně hodně, ne všichni dostanou šanci k vydání svých knih. Nakladatelé musí přečíst ohromné množství jejich tvorby a patřičně posoudit její potenciál, což jim dává jen velmi málo prostoru pro aplikaci motivačních strategií na autory, kteří se již osvědčili dříve. Nových děl je prostě příliš mnoho a konkurence mezi autory fantastiky je obrovská. Pro nakladatele by přitom mohlo být velmi výhodné zaměřit se na motivaci autorů, kteří kvalitně píšou a již si vydobyli nějaké renomé.

Z průzkumu vyplynulo, že nakladatelé se snaží dávat svým autorům rady, jak psát lépe a ojedinele jim podávají informace o aktivitách spojených s jejich žánrem, ale jejich stimulaci k lepším výkonům velmi zanedbávají. K tomuto účelu by však mohli velmi dobře posloužit aktivity, které k nám přišli především ze Spojených Států Amerických, kde se stali velmi populárními.

Zhodnotit atraktivitu trhu fantastiky, vzhledem k získaným datům, bychom tedy mohli následovně. I když dětská, nebo historická tvorba přináší autorům mnohem zajímavější honoráře, trh fantastiky v posledních letech velmi vzrostl, čímž v podstatě ztížil vstup nových autorů do odvětví. Pro autory samotné je to jistě špatná zpráva, neboť jejich šance na vydání se výrazně zmenšily. To ale znamená, že nakladatelé mají větší výběr potenciálních autorů, se kterými by mohli uzavřít smlouvu.

Doporučením pro nakladatelství je, aby více využívali těchto prostředků motivace. Ať už se jedná o DnD, Cony, Larpy, literární soutěže, nebo besedy. Pořádání, nebo

sponzorování takových akcí, byť jenom jako prostředku propagace, je k nezaplacení. Nejen že zaujmou potenciální čtenáře svých autorů, ale zároveň přilákají autory nové, své autory motivují ke kvalitnější tvorbě a tím vyzdvihnou celý žánr české fantastiky.

4 Závěr

V bakalářské práci byly definovány a vysvětleny teoretické základy z oblasti vydávání fantastiky. Víme, jak se fantastika odlišuje od fantasy, dozvěděli jsme se, jak motivace a postoje autora ovlivňují jeho pracovní výkon a jak tyto motivace mohou být rozvíjeny stimuly. Ve vztahu k autorům jsme hovořili o Maslowově pyramidě potřeb a potřebách vyššího řádu a poté jsme podali teoretické informace ohledně finančního ohodnocení autorů.

V praktické části jsme se poté zaměřili na aplikaci informací zjištěných pomocí hloubkových rozhovorů s nakladateli a dotazníkového šetření.

Nakladatelé jsou motivováni přívalem nových, talentovaných autorů vydávat více. Díky tomu, že trh fantastiky expanduje, se nemusí s konkurencí tolik o autory přetahovat. Přibývá jim však práce se selektováním autorů, kteří mají dobrý styl psaní a velký finanční potenciál. Hlavní motivací nakladatelů tedy stále je komerční potenciál, ale stále více se u nich začíná objevovat i zájem na zkvalitnění literárního žánru fantastiky.

Oproti tomu motivace autorů fantastiku vydávat, by klesala, nebýt vyvažovanou vznikem nových stimulů obklopujících žánr, a to ať už filmových, knižních, či herních.

Nakladatelé, kterým záleží na rozvoji kvality fantastiky, úspěchu nakladatelství, nebo budování image, by se tak mohli vrátit k dobám, kdy nakladatelství sama pořádala literární besedy a podobné akce v pravidelných intervalech, aby dodala svým autorům patřičnou motivaci a zpětnou vazbu. V dnešní době by k tomu mohla nakladatelství využít nových stimulů, tedy akcí zaměřených na rozvoj kreativity, a celý motivační proces tak značně inovovat.

Tato práce by mohla posloužit jako odrazový můstek pro budoucí výzkumy zabývající se fantastikou, či tvorbou business modelu nakladatelství. Zároveň výzkumy a práce, které se soustředí na analýzu chování autorů, nebo zájmu o literaturu, také najdou v práci mnohá zajímavá zjištění, na kterých může být v budoucnu stavěno.

5 Seznam použitých zdrojů

5.1 Seznam literatury

BEDRNOVÁ, E. a NOVÝ, I. *Psychologie a sociologie v řízení firmy. 1. vydání.* Praha: Prospektum, 1994. 411 s. ISBN 80-7175-010-7.

BUCHTOVÁ, B. *Člověk – psychosomatická bytost. 3. vydání* Brno: MU Brno, 2003. 231 s. ISBN 80-210-2730-4.

DĚDINOVÁ T. *Fantasy literature in the czech context as a challenge to literary studies (article) (Fantastická literatura v českém kontextu jako výzva literární vědě)*, Volume 63, Issue 2, 2015, Pages 183-211.

NAKONEČNÝ, M. *Motivace pracovního jednání. 1. vydání.* Praha: Management Press, 1992. 258 s. ISBN 80-85603-01-2.

NÜNNING, A. *Lexikon teorie literatury a kultury. 1. vyd.* Brno: Host, 2006. 912 s. ISBN 80-7294-170-4.